

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJAI SUDARANT DARBO SĄLYGAS DARBUOTOJAMS TYRIMO

2017-03-13 Nr. (17)SN-40)SP-28

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (toliau – ir Tarnyba) 2017 m. vasario 9 d. gavo skundą dėl Molėtų rajono savivaldybės (toliau – ir savivaldybė) patalpose antrame aukšte moterų tualete esančios indaplovės. Skunde teigiama, jog minėta indaplove gali naudotis tik moteriškos lyties atstovės, kadangi ji stovi moterų tualete. Vyrų tualete indaplovės nėra, todėl jie privalo indus plauti rankomis. Skunde nurodoma, jog aplinkybė, kad indaplovė stovi moterų tualete, į kurių vyrai neturi teisės įeiti, diskriminuoja jų teises.

Lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 1 ir 2 dalimis, 2017 m. vasario 14 d. raštu Nr. (17)SN-51)S-120 kreipėsi į Molėtų rajono savivaldybės administraciją (toliau – ir Savivaldybės administracija), prašydama paaiškinti, kodėl indaplovė stovi būtent moterų tualete; ar savivaldybės patalpose kiekviename aukšte moterų tualetuose stovi indaplovės; kas gali naudotis indaplove, esančia antro aukšto moterų tualete; ar planuojama statyti indaploves ir vyrų tualetuose; ar Molėtų rajono savivaldybėje yra bendro naudojimo patalpos, kur galėtų stovėti indaplovė bei ja galėtų naudotis ir vyrai, ir moterys.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

1. Molėtų rajono savivaldybės administracija 2017 m. vasario 20 d. gautame rašte Nr. B22-453 „Dėl informacijos pateikimo“ nurodė, kad indaplovė naudojama kaip darbo priemonė. Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyresniojo specialisto viena iš pagrindinių funkcijų yra priimti į

savivaldybę atvykstančius svečius, vadovų dalykinių susitikimų metu pateikti gėrimus. Minėtoms funkcijoms atlikti yra naudojami indai, o jiems plauti – indaplovė. Indaplovė pastatyta savivaldybės antro aukšto moterų tualetu patalpoje, nes vyresniojo specialisto pareigas užima moteriškos lyties atstovė. Indaplovė yra antrame aukšte, nes savivaldybės svečiai priimami taip pat antrame aukšte. Rašte pažymėta, kad indaplovė nėra naudojama darbuotojų indams plauti. Ja naudojasi išskirtinai darbuotoja, kuri yra atsakinga už svečių priėmimą. Molėtų rajono savivaldybėje nėra bendro naudojimo patalpų. Savivaldybės administracija pateikė ir Molėtų rajono savivaldybės Bendrojo skyriaus vyresniojo specialisto pareigybės aprašymą, patvirtintą Molėtų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. B7-40 (toliau – pareigybės aprašymas).

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar savivaldybės administracija, kurios nurodymu moterų tualete pastatyta indaplovė, sudarė visiems Molėtų rajono savivaldybės darbuotojams vienodas darbo sąlygas, t.y., ar savivaldybės administracija įgyvendino lygias moterų ir vyrų teises, numatytas Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5 str. ir Lygių galimybių įstatymo 7 str. išdėstytose nuostatose.

Pažymėtina, jog tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija pačia bendriausia šio žodžio prasme reiškia teisių sumažinimą arba atėmimą tam tikrai kategorijai asmenų dėl kokių nors požymių. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama, kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius.

Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. liepos 5 d. direktyvos 2006/54/EB „Dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo“ 14 str. 1 d. a) p. nurodyta, jog nei viešame, nei privačiame sektoriuje, įskaitant viešąsias įstaigas, negali būti nei tiesioginės, nei netiesioginės diskriminacijos dėl lyties.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 6 str. 2 p. nurodyta, jog įgyvendindamas lygias moterų ir vyrų teises, darbdavys arba darbdavio atstovas privalo: sudaryti vienodas darbo sąlygas, galimybes kelti kvalifikaciją, persikvalifikuoti, įgyti praktinio darbo patirties, taip pat teikti vienodas lengvatas.

Nagrinėjama atveju pareiškėjas teigia, jog savivaldybės antrame aukšte esančiame moterų tualete stovi indaplovė, kuria naudojasi tik moteriškos lyties darbuotojos, o vyrai privalo indus plauti rankomis, nes ji stovi išskirtinai moteriškos lyties atstovėms skirtoje patalpoje. Pareiškėjas yra įsitikinęs, jog vyrams, dirbantiems savivaldybėje sudarytos blogesnės darbo sąlygos nei moterims.

Pagal Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 2 str. 7 d. darbo sąlygos apibūdinamos kaip darbo aplinka, darbo pobūdis, darbo ir poilsio laikas ir kitos aplinkybės, turinčios tiesioginę įtaką darbuotojo savijautai, darbingumui, saugai ir sveikatai. Atsižvelgiant į tai, kad darbo sąlygos apima ir poilsio laiką bei kitas aplinkybes, turinčias tiesioginę įtaką darbuotojo savijautai, manytina, jog pareiškėjas norėtų poilsui skirtą laiką praleisti, neplaunant indų rankomis, o užsiimti kita veikla. Skundą pateikė anonimas, todėl sudėtinga išsiaiškinti, kiek laiko jis ir kiti vyrai praleidžia plaunant indus darbe ir koku metu jie tai daro.

Pažymėtina, jog savivaldybės administracijos pateiktame pareigybės aprašyme yra numatyta funkcija priimti svečius, interesantus (21 p.). Akivaizdu, jog priimant svečius, vaišės pateikiamos tam tikruose induose, kurie pasėkoje turi būti išplauti, todėl teigtina, jog vyresniajam specialistui indaplovė yra kaip darbo priemonė, skirta palengvinti jos tiesioginių pareigų atlikimą.

Savivaldybės administracija 2017 m. vasario 20 d. gautame rašte Nr. B22-453 „Dėl informacijos pateikimo“ pažymėjo, jog indaplovė nėra naudojama darbuotojų indams plauti. Ja išskirtinai naudojasi vyresnioji specialistė tik aukščiau paminėtomis reikmėms.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, konstatuotina, jog savivaldybėje esanti indaplovė skirta tik indų, kurie buvo panaudoti svečių ir interesantų priėmimui, o ja naudotis gali tik vyresnioji specialistė, kurios pareigybės aprašyme numatyta funkcija – priimti svečius, interesantus. Indaplovė stovi savivaldybės antrame aukšte esančiame moterų tualete, nes vyresniosios specialistės pareigose dirba moteriškos lyties atstovė. Tačiau aplinkybė, jog ji stovi moterų tualete, nesudaro pagrindo teigti, kad ja naudojasi visos moterys dirbančios antrame aukšte.

Pažymėtina, jog indaplovės buvimas savivaldybėje interpretuotinas ne kaip visų darbuotojų darbo sąlygų pagerinimas, o kaip vieno darbuotojo, atliekančio svečių ir interesantų priėmimo funkcijas, darbo priemonė.

Konstatuotina, jog Molėtų rajono savivaldybės administracija, kurios nurodymu moterų tualete pastatyta indaplovė, sudarė visiems Molėtų rajono savivaldybės darbuotojams vienodas darbo sąlygas, t.y. įgyvendino lygias moterų ir vyrų teises, numatytas Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5 str. ir Lygių galimybių įstatymo 7 str. išdėstytose nuostatose, reglamentuojančiose darbdavio pareigą sudaryti vienodas darbo sąlygas, neatsižvelgiant, be kita ko į lytį.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 str. bei Lygių galimybių įstatymo 16 str., 17 str. ir 29 str. 1 d. 5 p.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Pripažinti skundą nepagrįstu, nes nepasitvirtinto jame nurodyti pažeidimai.
2. Su sprendimu supažindinti Molėtų rajono savivaldybės administraciją.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė,
laikiniai einanti lygių galimybių kontrolieriaus pareigas

Edita Žiobienė